

ОЦІНКА СУПУТНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ ПРАВОВЛАСНИКІВ ПРИ ПОРУШЕННІ ВИКЛЮЧНИХ ПРАВ

Ткачов М.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

При порушенні виключних прав від контрафактної діяльності виникає низка видів економічних збитків, які потребують свого опрацювання та визначення. Неправомірні дії порушників виключних прав правовласників на товарному ринку крім простої констатації факту порушення та визначення прямих (реальних) збитків виробника оригінальної або ліцензійної продукції потребують певних дій ліцензіара щодо відновлення порушених прав, які існували до порушення, а також ліквідації існуючих загроз такому порушенню. Ці дії в першу чергу пов'язані з доведенням факту правопорушення, визначення та розрахунок розміру економічних збитків, при необхідності проведення судових процедур, перегляду змісту, складу та розміру діючих ліцензій, перегляд обсягів та періодичності реклами і т.п. Все це потребує додаткових витрат правовласника, яких при відсутності правопорушення не було б. Тому, на наш погляд, ці витрати також носять ознаки збитків, які ми пропонуємо називати супутніми, в зв'язку з тим, що їх формування не носить ознак обов'язковості. Зазвичай, правовласник робить все можливе для відновлення свого частково або повністю втраченого права на ОІВ, але він може цього і не робити. До супутніх збитків, на нашу думку, слід віднести і збитки держави від контрафакту і безпосередніх споживачі цієї продукції. Останні види вказаних нами збитків не мають прямого відношення до правовласника, тому їм також присутні ознаки супутності.

Загальна структурна модель визначення загальної суми прямих (реальних) збитків правовласників від порушення їх виключних прав $Z_{суп}$ пропонується для використання в наступному вигляді (3.16):

$$Z_{суп} = Z_{н/вир} + Z_{дов} + Z_{зб} + Z_{суд} + Z_{рекл} + Z_{держ} + Z_{спож},$$

де $Z_{н/вир}$ – супутні збитки правовласника від не прямої (супутньої) виробничої діяльності, яка прямо не пов'язана з об'єктом контрафакту, але сприяє її розміру та дохідності (сервіс, ремонт, наладка, поставки супутніх матеріалів, витрати на дослідження ринку та його диверсифікацію і т.п.); $Z_{дов}$ – витрати на доведення правовласником факту правопорушення; $Z_{зб}$ – витрати на проведення оцінки розміру збитків від порушення виключних прав; $Z_{суд}$ – судові витрати правовласника, які мають місце при відсутності узгодженого рішення між порушником і правовласником; $Z_{рекл}$ – витрати на проведення додаткової реклами в зв'язку з наявністю тенденцій зменшення попиту споживачів на оригінальні вироби; $Z_{держ}$ – збитки держави в результаті виробництва та дистрибуції контрафактної продукції; $Z_{спож}$ – можливі збитки споживачів контрафактної продукції за рахунок невідповідної її якості та показників призначення.